

ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรม

Relevance of Net Profit and Book Value Fair Value Approach

รัชดาภรณ์ เสมอพันธ์

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

Ratchadapon Semakhan

College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

E-mail: ruchadapon.san@dpu.ac.th

(Received: December 24, 2022; Revised: February 15, 2023; Accepted: February 20, 2023)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปแนวคิดของการวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม ซึ่งทำให้ กำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรม มีลักษณะความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ บทความนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์อภิमान เพื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมที่ส่งผลกระทบต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชี กับ มูลค่ากิจการตามราคาตลาด (ราคาตลาดหลักทรัพย์) โดยมีขอบเขตการศึกษาเป็นการรวบรวมข้อมูลจากบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2561 การจัดทำรายงานทางการเงิน ที่ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในงบแสดงฐานะการเงิน เป็นแนวคิดในการนำเสนอรายการสินทรัพย์และหนี้สินในรายงานทางการเงินด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมเพื่อช่วยให้ ผู้ลงทุนสามารถพยากรณ์มูลค่ากิจการตามราคาตลาดหรือราคาหลักทรัพย์ในอนาคต ยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยให้นักลงทุนตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งทำให้กลไกการทำงานของตลาดหลักทรัพย์มีประสิทธิภาพ วิธีมูลค่ายุติธรรมให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในมุมมองความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กล่าวคือ ทำให้ข้อมูลกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีมีคุณค่าทางการพยากรณ์ และคุณค่าทางการยืนยัน ทั้งนี้ คุณค่าทางการพยากรณ์ และคุณค่าทางการยืนยันเป็นองค์ประกอบสำคัญของลักษณะความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของสารสนเทศทางบัญชี ซึ่งส่งผลให้กำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นข้อมูลที่ถูกใช้ประโยชน์ในการประเมินมูลค่าของกิจการ ยิ่งไปกว่านั้นนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ยังใช้กำไรสุทธิในการคำนวณแบบสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดหรือราคาหลักทรัพย์มากที่สุด

คำสำคัญ: มูลค่ายุติธรรม, ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ, กำไรสุทธิ, มูลค่าตามบัญชี

Abstract

The article aims to summarize the concept of fair value valuation of assets resulting in relevance of net profit and book value to the fair value accounting. A meta-analysis method was employed to analyze research studies on asset valuation using the fair value accounting which affects net profit, book value of international ones, published from the year 1995 to 2018. The balance sheet approach is a concept for presenting assets and liabilities in financial reports using the fair value accounting to help investors forecast business values based on market prices or future stock prices. Moreover, it helps investors make informed decisions and makes the mechanism of the stock market more efficient. The fair value method provides useful information in relation to decision making (OR relevance). It enables net profit and book value from financial reports to have predictive value and confirmatory value. Predictive value and confirmatory value are key components of the relevance nature of accounting information. As a result, the net profit and book value of shareholders' equity will become useful information in equity valuation. Moreover, securities analysts will most likely use net profit for a relative calculation with the market capitalization or stock price(s).

Keywords: Fair Value, Relevance, Net Profit, Book Value

บทนำ

เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 สภาวิชาชีพบัญชี ได้เผยแพร่กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2563) ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2562 (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2563ก) จะมีผลบังคับใช้กับการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลัง วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป กรอบแนวคิดฯ ฉบับปรับปรุงมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 8 บท มีการเปลี่ยนแปลงที่มีสาระสำคัญหลายเรื่อง ยกเว้นเรื่องของแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงินมีเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก กล่าวคือ ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ยังคงมี 2 ข้อเหมือนเดิมคือหลักความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) และความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) โดยที่ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม มีการเพิ่มลักษณะเชิงคุณภาพของความรอบคอบ และหลักเนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ ประกอบกับการกำหนดหลักการวัดมูลค่าด้วยวิธีมูลค่าสภาพปัจจุบันเพื่อสะท้อนสภาพ ณ วันที่วัดค่า ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม ซึ่งเป็นราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่าย

เพื่อโอนหนี้จากสถานการณ์ปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดค่า ประกอบกับผู้มีส่วนอำนาจหน้าที่ในการออกมาตรฐานการบัญชีได้มีการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ ๆ ที่มีการใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม โดยให้เริ่มใช้ครั้งแรกกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2563ค)

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standards; TFRS) ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม ได้อธิบายถึงวิธีการวัดมูลค่ายุติธรรมเพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานทางการเงิน การประยุกต์ใช้การวัดมูลค่ายุติธรรมกับสินทรัพย์ที่มีใช้สินทรัพย์ทางการเงิน เช่น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ให้พิจารณาถึงความสามารถของผู้ร่วมตลาดในการสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจโดยการซื้ออสังหาริมทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด (Highest and Best Use) หรือโดยการขายอสังหาริมทรัพย์ให้ผู้ร่วมตลาดรายอื่นที่จะซื้ออสังหาริมทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด จะกำหนดจากมุมมองของผู้ร่วมตลาดแม้ว่ากิจการมีความตั้งใจที่จะนำอสังหาริมทรัพย์ไปใช้ในลักษณะอื่นที่แตกต่างออกไป โดยเทคนิคการประเมินมูลค่าที่นำมาใช้แพร่หลาย ได้แก่ วิธีราคาตลาด วิธีต้นทุนเดิม และวิธีรายได้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2563ค)

ปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศและมาตรฐานการบัญชีในประเทศไทยได้กำหนดให้ใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมในการวัดมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินเพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีฉบับต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่องอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2563ข) มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจาก การวัดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินให้เป็นปัจจุบัน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน โดยใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมจะทำให้รายงานทางการเงินให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจหรือเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มากขึ้นซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของการวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ (The Measurement Perspective on Decision Usefulness) ทำให้ สารสนเทศทางบัญชีคือ มูลค่าตามบัญชี และกำไรสุทธิของกิจการมีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด หรือ ราคาตลาดหลักทรัพย์ เพิ่มขึ้น เนื่องจากตามแนวคิดของ Feltham & Ohlson (1995) ที่อธิบายว่ามูลค่ากิจการตามราคาตลาด หรือ ราคาตลาดหลักทรัพย์ สามารถวัดได้จากมูลค่าตามบัญชีส่วนของผู้ถือหุ้นและกำไรสุทธิของกิจการภายใต้ความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐาน (Clean Surplus Relationship) ที่ว่า ส่วนของผู้ถือหุ้นปลายงวด = ส่วนของผู้ถือหุ้นต้นงวด + กำไรสุทธิ - เงินปันผลจ่าย จึงทำให้มูลค่ากิจการตามราคาตลาดสามารถวัดได้จากมูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิภายใต้ความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานดังกล่าว และถ้า ณ วันสิ้นงวด กิจการวัดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ใหม่ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม จะส่งผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าตามบัญชีส่วนของผู้ถือหุ้น และกำไรสุทธิกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดหรือราคาหลักทรัพย์ มีความสัมพันธ์กันมากกว่ากรณีที่ไม่ใช้วิธีมูลค่ายุติธรรม เพราะวิธี

มูลค่ายุติธรรมทำให้มูลค่าตามบัญชีส่วนของผู้ถือหุ้นและกำไรสุทธิ ให้ข้อมูลที่สะท้อนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการ โดยจำเป็นต้องอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมของตลาดทุนที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market Theory) ทำให้ข้อมูลมูลค่าตามบัญชีส่วนของผู้ถือหุ้นและกำไรสุทธิ เป็นไปตามแนวความคิดการวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ ประกอบกับ ข้อมูลกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นข้อมูลที่ถูกใช้ประโยชน์ในการประเมินมูลค่าของกิจการ (Equity Valuation) สำหรับนักวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยกำไรสุทธิถูกใช้คำนวณแบบสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดหรือราคาหลักทรัพย์ มากที่สุด (Pinto, Robinson & Stowe, 2019)

ดังนั้น ข้อมูลจากรายงานทางการเงินที่จะเป็นประโยชน์ทำให้เกิดคุณค่าทางการพยากรณ์ (Predictive Value) และคุณค่าทางกรยืนยัน (Feedback Value) ซึ่งเป็นลักษณะของข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ จำเป็นที่ต้องวัดมูลค่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม (Fair Value) จึงเกิดข้อสงสัยว่ากรณีที่รายงานการเงินวัดมูลค่าสินทรัพย์ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมจะส่งผลทำให้กำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีมีคุณค่าความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มากกว่ากำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีตามการวัดสินทรัพย์ด้วยวิธีต้นทุนเดิม (Historical Cost) หรือไม่

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชี วิธีมูลค่ายุติธรรมกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยมีขอบเขตของการศึกษา เป็นการศึกษาจากบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชี วิธีมูลค่ายุติธรรมกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ที่ศึกษาพบในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2561

เนื้อเรื่อง

การเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ กฎหมาย และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางบัญชี จากเดิมที่รายงานทางการเงินจะมุ่งเน้นการแสดงรายการในงบกำไรขาดทุน (Income Statement Approach) เปลี่ยนมาเป็นการมุ่งเน้นการแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน รวมทั้งการปรับเปลี่ยนมาตรฐานการบัญชี จากเดิมที่อิงตามกฎปฏิบัติ (Rules-based) เปลี่ยนมาเป็นอิงตามหลักการบัญชี (Principles-based) ทำให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board: IASB) ได้ตัดสินใจปรับปรุงกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินโดยกำหนดลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงิน ให้มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เป็นลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ส่วนความเชื่อถือได้ (Reliability) เป็นลักษณะเชิงคุณภาพเสริม ทำให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องออกมาตรฐาน

การบัญชีที่กำหนดให้ใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้รายงานทางการเงินให้สารสนเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อตัดสินใจ

แนวคิดการวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ หรือการจัดทำรายงานทางการเงินที่ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในงบแสดงฐานะการเงิน (Balance Sheet Approach) เป็นแนวคิดในการนำเสนอรายงานทางการเงินด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมเพื่อช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถพยากรณ์มูลค่ากิจการตามราคาตลาดหรือราคาหลักทรัพย์ ในอนาคต และช่วยให้ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งทำให้กลไกการทำงานในตลาดหลักทรัพย์มีประสิทธิภาพ (Scott & O'Brien, 2003)

การศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรมในต่างประเทศ พบว่ามีประเด็นปัญหาที่มีการวิพากษ์กันอย่างมาก โดยเฉพาะวิธีมูลค่ายุติธรรมที่ไม่สามารถหาคาตลาดอ้างอิงได้ ตัวอย่างประเด็นปัญหาวิธีมูลค่ายุติธรรม เช่น การใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมในการวัดมูลค่าสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน จะทำให้รายงานทางการเงินมีคุณลักษณะความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเพิ่มขึ้น แต่จะทำให้ลักษณะความเชื่อถือได้ลดลง เนื่องจากการใช้ดุลยพินิจและสมมติฐานในการบริหารจัดการของผู้บริหาร (Fargher & Zhang, 2014) นอกจากนี้วิธีมูลค่ายุติธรรมยังมีข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้เนื่องจากความยากของวิธีมูลค่ายุติธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความเป็นธรรมในการวัดมูลค่ายุติธรรม (Laux & Leuz, 2009) และข้อจำกัดของสมมติฐานเรื่องตลาดที่มีประสิทธิภาพเพื่อการวัดมูลค่ายุติธรรม (Milburn, 2008) รวมทั้งลักษณะที่คลุมเครือของการบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรม ทำให้การบัญชีวิธีต้นทุนเดิม ยังคงมีความสำคัญเพื่อหลีกเลี่ยงวิกฤตที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้วิธีมูลค่ายุติธรรม (Kaya, 2013) แต่ผลการศึกษาด้านหนึ่งกลับพบว่าวิธีมูลค่ายุติธรรมเป็นกระบวนการตัดสินใจที่ให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน รวมทั้งเป็นการวัดมูลค่าที่เป็นไปตามมุมมองด้านการประเมินค่า (Measurement Perspective) และเป็นไปตามมุมมองด้านสารสนเทศ (Information Perspective) ทำให้การใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมมีความสมเหตุสมผลจากทั้งสองมุมมอง (Hitz, 2007) รวมถึงวิธีมูลค่ายุติธรรมช่วยให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าทางการพยากรณ์ และมีคุณค่าทางการยืนยัน (Deans, 2007; Herrmann, Saudagaran & Thomas, 2006; Hodder, Hopkins & Schipper, 2014) จึงสรุปได้ว่าวิธีมูลค่ายุติธรรมช่วยให้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แต่ทำให้ลักษณะความเชื่อถือได้ของสารสนเทศลดลงเนื่องจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร และมีข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้เนื่องจากความยากของวิธีมูลค่ายุติธรรม

วิธีมูลค่ายุติธรรมให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในมุมมองความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ กล่าวคือเป็นสารสนเทศที่ให้คุณค่าทางการพยากรณ์ และคุณค่าทางการยืนยัน (McDonough & Shakespeare, 2015; Hodder, Hopkins & Schipper, 2014) รวมทั้งมูลค่ายุติธรรมและการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินช่วยพยากรณ์กระแสเงินสดในอนาคต ประกอบกับ คุณค่าทางการพยากรณ์และคุณค่าทางการยืนยัน

เป็นองค์ประกอบสำคัญของลักษณะความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของสารสนเทศ เช่นเดียวกับ Hitz (2007) และ Barth, Beaver & Landsman (2001) ยอมรับว่าการบัญชีมีมูลค่ายุติธรรมให้สารสนเทศที่มีคุณค่าความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน รวมทั้ง Wang & Li (2008) ที่สรุปว่าวิธีมูลค่ายุติธรรมให้สารสนเทศที่มีคุณค่าความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดีกว่าวิธีต้นทุนเดิม จึงสรุปได้ว่าวิธีมูลค่ายุติธรรมให้สารสนเทศที่มีคุณค่าความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดีกว่าวิธีต้นทุนเดิม เพราะวิธีมูลค่ายุติธรรมเป็นสารสนเทศที่ให้คุณค่าทางการพยากรณ์และคุณค่าทางการยืนยัน

อย่างไรก็ตามวิธีมูลค่ายุติธรรมส่งผลให้คุณภาพของรายงานทางการเงินลดลงได้ เช่นทำให้ข้อมูลบัญชีขาดลักษณะความน่าเชื่อถือ ลดความสามารถเปรียบเทียบกันได้ และมีข้อจำกัดเรื่องต้นทุนในการจัดทำข้อมูลและความยากในการประยุกต์ใช้ (Sapkauskienė & Orlovskij, 2017) ประกอบกับ ผู้บริหารมีแรงจูงใจในการจัดการและบิดเบือนข้อมูลทางบัญชีโดยใช้ดุลยพินิจส่วนตัวในการวัดมูลค่ายุติธรรมเพื่อเพิ่มผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ตนเองส่งผลให้วิธีมูลค่ายุติธรรมต้องใช้กลไกการป้องกันที่สมเหตุสมผลและมีประสิทธิภาพเพื่อรับประกันความน่าเชื่อถือของสารสนเทศจากวิธีมูลค่ายุติธรรม (Wang & Li, 2008) และข้อจำกัดของตลาดที่มีประสิทธิภาพตามสมมติฐานของตลาดทุนเพื่อการวัดมูลค่ายุติธรรม (Milburn, 2008) รวมทั้งลักษณะที่คลุมเครือและความยากที่จะประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชีตามวิธีมูลค่ายุติธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับความเที่ยงธรรม (Kaya, 2013; Laux & Leuz, 2009) จึงสรุปได้ว่าวิธีมูลค่ายุติธรรมส่งผลให้ความน่าเชื่อถือและความสามารถเปรียบเทียบกันได้ของรายงานทางการเงินลดลงรวมทั้งมีข้อจำกัดในเรื่องต้นทุนในการจัดทำข้อมูลและความยากในการประยุกต์ใช้

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด

จากการวิจัยที่ผ่านมาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับความมีคุณค่าของข้อมูลทางการเงินการบัญชีที่มีต่อผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนในการใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ผลการศึกษาส่วนใหญ่พบว่า

1. มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่การศึกษาของ Ball & Brown (1968) Feltham & Ohlson (1995) Beaver (1968) King & Langli (1998), Frank (2002) Kothari & Zimmerman (1995) Naimah (2012) ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ (2545) Graham & King (2000) พัทธธีรา จิรอุตมสารจน์ (2560) กิตติมา อัครนพวงศ์ (2560) วัลลภ บัวชุม และสุรศักดิ์ ดอนปัด (2561) และยังพบว่ากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์มากกว่ามูลค่าตามบัญชี ตามผลการศึกษาของ Graham & King (2000) และปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ (2545) แสดงให้เห็นว่าผู้ลงทุนให้ความสำคัญกับข้อมูลกำไรสุทธิมากกว่ามูลค่าตามบัญชีซึ่งอาจเกิดจาก ข้อมูลกำไรสุทธิเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับเงินปันผลของผู้ถือหุ้นและราคาหลักทรัพย์ในอนาคต (Beaver, 1998) จึงทำให้ข้อมูลกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดซึ่ง

เป็นไปตามแนวคิดข้อมูลกำไรจากมุมมองของสารสนเทศ และการให้ความสำคัญกับรายการในงบกำไรขาดทุนของผู้ลงทุน

2. มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิตามวิธีมูลค่ายุติธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ตามผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศหลายฉบับ ที่พบว่ามูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ได้แก่การศึกษาของ Beisland & Knivsfla (2015) Qu & Zhang (2015) และ Badenhorst, Brümmer & de Wet (2016) สอดคล้องกับการวิจัยการวัดมูลค่ายุติธรรมสำหรับตราสารการเงิน ที่ช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิกับราคาตลาดหลักทรัพย์ (Drago, Mazzuca & Trinca, 2013; Hodder et al., 2014; Bricker & Chandar, 2012; Hassan & Mohd-Saleh, 2010) และเช่นเดียวกับการศึกษาการประยุกต์ใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมกับรายการสินทรัพย์ชีวภาพ ที่พบว่าการรับรู้รายการสินทรัพย์ชีวภาพ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์ แต่จะมีความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นสำหรับบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลมูลค่ายุติธรรมในระดับสูง (Gonçalves, Lopes & Craig, 2017) แสดงว่าผู้ลงทุนให้ความสนใจกับสารสนเทศทางบัญชีทั้งมูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรม ทำให้เป็นไปตามแนวคิด การวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะรายงานข้อมูลการเงินด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมเพื่อให้สารสนเทศบัญชีถูกนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนทำให้มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ และเป็นไปตามสมมติฐานประสิทธิภาพของตลาดทุนระดับปานกลาง (Semi-strong Form) ซึ่งผู้ลงทุนในตลาดฯ จะให้ความสำคัญกับสารสนเทศบัญชีในรายงานทางการเงิน จึงใช้ข้อมูลมูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิเพื่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ส่งผลให้มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับราคาตลาดของหลักทรัพย์

3. กำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดแต่มูลค่าตามบัญชีวิธีต้นทุนเดิม พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ตามผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของกำไรสุทธิและมูลค่าตามบัญชีที่มีต่อมูลค่ากิจการตามราคาตลาด (ราคาหลักทรัพย์) ที่ผ่านมาที่ได้ผลการศึกษาดังกล่าว ได้แก่ ผลการศึกษาของ ปิยะรัตน์ โพธิ์ย้อย และสุปรียา คงแสงชู (2559) และนพพร แพทย์รัตน์ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2561) แต่มีผลการศึกษาที่พบว่ากำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับราคาตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่การศึกษาของ Acaranupong (2017) Tan et al. (2015) และ Danbolt & Rees (2008)

สำหรับผลการศึกษาที่พบว่ามูลค่าตามบัญชีวิธีต้นทุนเดิม ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด แสดงให้เห็นว่าผู้ลงทุนให้ความสำคัญกับข้อมูลมูลค่าตามบัญชีน้อยกว่ากำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม ซึ่งอาจเกิดจาก 1) มีการเปิดเผยข้อมูลกำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุนทำให้ผู้ลงทุนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่ามูลค่าตามบัญชี ผู้ลงทุนจึงนำข้อมูลนี้มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์มากกว่ามูลค่าตามบัญชี และ 2) ข้อมูลกำไร

สุทธิเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับเงินปันผลของผู้ถือหุ้นและราคาหลักทรัพย์ในอนาคต (Beaver, 1998) ประกอบกับมูลค่าตามบัญชีไม่ได้ถูกวัดด้วยมูลค่ายุติธรรมทำให้ข้อมูลนี้ไม่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ ทำให้ผู้ลงทุนใช้ข้อมูลกำไรสุทธิตามวิธีต้นทุนเดิม เพื่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์โดยไม่ใช้ข้อมูลมูลค่าตามบัญชี และการให้ความสำคัญกับรายการในงบกำไรขาดทุนของผู้ลงทุน

4. มูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรม มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดมากกว่ามูลค่าตามบัญชีวิธีต้นทุนเดิม ตามผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์วิธีมูลค่ายุติธรรม เปรียบเทียบกับวิธีต้นทุนเดิม ที่ผ่านมาที่ได้ผลการศึกษาดังกล่าว ได้แก่ ผลการศึกษาของ Kouki (2015) Hamdi & Mejri (2017) Khurana & Kim (2003) Barth et al. (1995) Bricker & Chandar (2012) และ Tan et al. (2015) อย่างไรก็ตามยังมีผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับข้อสรุปข้างต้น คือการศึกษาของ Acaranupong (2017) ที่พบว่ามูลค่าตามบัญชีวิธีต้นทุนเดิม ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์มากกว่ามูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรม และ Nellessen & Zuelch (2011) ก็พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างราคาตลาดหลักทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรมของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

จากผลการศึกษาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า มูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรม เป็นข้อมูลที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนเนื่องจากมูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรมมีความสามารถในการพยากรณ์มูลค่ากิจการตามราคาตลาดจึงถูกใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด การวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจและตามแนวคิดการให้ความสำคัญกับรายการในงบแสดงฐานะการเงินของผู้ลงทุน

5. กำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรม มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดน้อยกว่ากำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม ตามผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์วิธีมูลค่ายุติธรรม เปรียบเทียบกับวิธีต้นทุนเดิม ที่ผ่านมาที่ได้ผลการศึกษาดังกล่าว ได้แก่ Arouri et al. (2012) Tan et al. (2015) Acaranupong (2017) และ Danbolt & Rees (2008) ส่วนใหญ่พบว่า ข้อมูลกำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรม เป็นข้อมูลที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจลงทุนน้อยกว่ากำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม อาจเป็นเพราะการใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ส่งผลทำให้มูลค่าตามบัญชีมีความสามารถในการพยากรณ์ราคาตลาดหลักทรัพย์ได้ดียิ่งแล้ว ทำให้การใช้ประโยชน์จากข้อมูลกำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรมมีความสำคัญลดน้อยลงส่งผลให้กำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรมมีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดน้อยกว่ากำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อตัดสินใจ ซึ่งแนวคิดนี้จะให้ความสำคัญกับรายการในงบแสดงฐานะการเงินมากกว่ารายการในงบกำไรขาดทุน ทำให้ผู้ลงทุนใช้ข้อมูลมูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรมมากกว่าข้อมูลกำไรสุทธิ

ตารางที่ 1 สรุปสาระสำคัญจากงานวิจัย

ข้อค้นพบจากงานวิจัย	ผู้วิจัย
มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดอย่างมีนัยสำคัญ	Ball & Brown, Beaver (1968) Feltham & Ohlson (1995) King & Langli (1998) Naimah (2012)
กำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดหลักทรัพย์มากกว่ามูลค่าตามบัญชี	Graham & King (2000) ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ (2545)
มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับราคาตลาดของหลักทรัพย์	Drago, Mazzuca & Trinca (2013) Hodder et al. (2014) Beisland & Knivsfia (2015) Qu & Zhang (2015) Badenhorst, Brümmer & de Wet (2016)
กำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดแต่มูลค่าตามบัญชีวิธีต้นทุนเดิมพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด	ปิยะรัตน์ โพธิ์ย้อย และสุปรียา คงแสงชู (2559) นพพร แพทย์รัตน์ และ พัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2561)
มูลค่าตามบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรม มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดมากกว่ามูลค่าตามบัญชีวิธีต้นทุนเดิม	Barth et al. (1995) Khurana & Kim (2003) Bricker & Chandar (2012) Kouki (2015) Tan et al. (2015) Hamdi & Mejri (2017)
กำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรม มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดน้อยกว่ากำไรสุทธิวิธีต้นทุนเดิม	Danbolt & Rees (2008) Arouri et al. (2012) Tan et al. (2015) Acaranupong (2017)

บทสรุป

จากการศึกษาเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์วิธีมูลค่ายุติธรรมที่ผ่านมา พบว่าข้อมูลพื้นฐานทางบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด คือมูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพยากรณ์มูลค่าของกิจการตามราคาตลาด จึงเป็นสารสนเทศพื้นฐานที่ผู้ลงทุนให้ความสนใจและนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์ กรณีที่กิจการประยุกต์ใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมในการวัดมูลค่าและแสดงรายการสินทรัพย์ในงบการเงิน ส่งผลทำให้มูลค่าตามบัญชีของกิจการถูกใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจาก มูลค่าตามบัญชีมีความสามารถในการพยากรณ์มูลค่ากิจการตามราคาตลาดได้มากขึ้น ประกอบกับการใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมทำให้มูลค่าตามบัญชี แสดงมูลค่าของกิจการที่แท้จริงและกำไรสุทธิจะแสดงผลประกอบการทางเศรษฐกิจที่แท้จริง ส่งผลให้สารสนเทศพื้นฐานทางบัญชี ทั้ง 2 รายการใกล้เคียงกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาดทำให้ผู้ลงทุนใช้สารสนเทศจากรายงานทางการเงินในการประเมินมูลค่ากิจการเพื่อการตัดสินใจลงทุน การใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมเพื่อวัดมูลค่าและแสดงรายการสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน จะทำให้สารสนเทศบัญชีมีคุณลักษณะความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มากขึ้นและช่วยทำให้กลไกการทำงานของตลาดหลักทรัพย์มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการวัดมูลค่าตามมุมมองการใช้ประโยชน์เพื่อตัดสินใจซึ่งให้ความสำคัญกับรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินในปัจจุบันของสภาวิชาชีพบัญชีที่มีการใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมในการวัดมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินมากขึ้น จึงเห็นว่าควรสนับสนุนให้วัดมูลค่ารายการสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิวิธีมูลค่ายุติธรรมเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพยากรณ์ราคาตลาดของหลักทรัพย์ จึงเป็นสารสนเทศพื้นฐานที่ผู้ลงทุนให้ความสนใจและนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจซื้อขายหลักทรัพย์เป็นข้อสรุปที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมครั้งนี้ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยต่อไปได้ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการเงินควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการบัญชีวิธีมูลค่ายุติธรรมเพิ่มมากขึ้น
2. การใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมเพื่อวัดมูลค่าและแสดงรายการสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานทำให้สารสนเทศบัญชีมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน แต่ก็มีข้อจำกัดในเรื่องต้นทุนในการจัดทำข้อมูลและความยากของการประยุกต์ใช้เป็นข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยต่อไปได้และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการใช้วิธีมูลค่ายุติธรรมที่จะเกิดกับผู้ใช้งบการเงินเพิ่มขึ้น

3. การศึกษาในเรื่องของประสิทธิภาพและหรือประสิทธิผลของการวัดมูลค่ายุติธรรมวิธีต่างๆที่จะช่วยสนับสนุนให้ข้อมูลทางบัญชี ได้แก่ มูลค่าตามบัญชีและกำไรสุทธิมีลักษณะเชิงคุณภาพความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา อัครนพงศ์. (2560). การเปรียบเทียบความเกี่ยวข้องในการกำหนดมูลค่าหลักทรัพย์ ของกำไรมูลค่าตามบัญชี และกระแสเงินสด หลักฐานเชิงประจักษ์จากบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET100 ในประเทศไทย. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 13(38), 95-114.
- นพพร แพทย์รัตน์ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู. (2561). **มูลค่าองค์กรกับการเปิดเผยข้อมูลตามรูปแบบของรายงานเชิงบูรณาการ**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์. (2545). **การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถของกำไรทางบัญชีและมูลค่าตามบัญชีในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์หุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะรัตน์ โพธิ์ย้อย และสุปรียา คงแสงชู. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าตลาดกับมูลค่าตามบัญชี กำไรต่อหุ้น และกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100. **การประชุมทางวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ครั้งที่ 1** (536 - 545). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- พัทธ์ธีรา จิระอุดมสาโรจน์. (2560). ความสัมพันธ์มูลค่าราคาตามบัญชี กำไรต่อหุ้น และเงินปันผลของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนี SET 100. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี**, 11(25), 99-106.
- วัลลภ บัวชุม และสุรศักดิ์ ดอนปัด. (2561). ความสัมพันธ์ของมูลค่าของกำไรทางบัญชีและมูลค่าตามบัญชีต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มธุรกิจการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 14(44), 55-67.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563ก). **กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2563)**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565 จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/119665>.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563ข). **มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2563)**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565 จาก <https://acpro-std.tfac.or.th/uploads/files/TAS40-Manual.pdf>.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563ค). **มาตรฐานการรายงานการเงินฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2563).**

สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565 จาก <https://acpro-std.tf.ac.or.th/uploads/files/TFRS13-Manual.pdf>.

Acaranupong, K. (2017). Accounting Practices and Value Relevance of Investment Property: Evidence from Firms Listed on the Stock Exchange of Thailand. **Asian Journal of Business and Accounting**, 10(2), 1-41.

Arouri, M. E. H., Bellalah, M. Hamida, N. B. & Nguyen, D. K. (2012). Relevance of Fair Value Accounting for Financial Instruments: Some French Evidence. **International Journal of Business**, 17(2), 209.

Badenhorst, W. M., Brümmer, L. M. & de Wet, J. H. V. (2016). The Value-relevance of Equity Accounted Carrying Amounts and Disclosed Fair Values of Listed Associates. **Australian Accounting Review**, 26(2), 177-189.

Ball, R. & Brown, P. (1968). An Empirical Evaluation of Accounting Income Numbers. **Journal of Accounting Research**, 6(2), 159-178.

Barth, M. E. & Landsman, W. R. (1995). Fundamental Issues Related to Using Fair Value Accounting for Financial Reporting. **Accounting Horizons**, 9(4), 97-107.

Barth, M. E., Beaver, W. H. & Landsman, W. R. (2001). The Relevance of the Value Relevance Literature for Financial Accounting Standard Setting: Another View. **Journal of Accounting and Economics**, 31(1-3), 77-104.

Barth, M. E., Landsman, W. R. & Wahlen, J. M. (1995). Fair Value Accounting: Effects on Banks' Earnings Volatility, Regulatory Capital, and Value of Contractual Cash Flows. **Journal of Banking & Finance**, 19(3-4), 577-605.

Beaver, W. H. (1968). The Information Content of Annual Earnings Announcements. **Journal of Accounting Research**, 67-92.

Beaver, W. H. (1998). **Financial Reporting: An Accounting Revolution**. (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.

Beisland, L. A. & Knivsflå, K. H. (2015). Have IFRS Changed How Stock Prices Are Associated with Earnings and Book Values? Evidence from Norway. **Review of Accounting and Finance**, 14(1), 41-63.

- Bricker, R. & Chandar, N. (2012). Relevance, Reliability and Restricted Security Fair Values: A Look at Investment Trusts. **Managerial Finance**, 38(12), 1203-1225.
- Danbolt, J. & Rees, W. (2008). An Experiment in Fair Value Accounting: UK Investment Vehicles. **European Accounting Review**, 17(2), 271-303.
- Deans, S. (2007). Discussion of 'Is Fair Value Accounting Information Relevant and Reliable? Evidence from Capital Market Research'. **Accounting and Business Research**, 37(1), 31-32.
- Drago, D., Mazzuca, M. & Trinca Colonel, R. (2013). Do Loans Fair Value Affect Market Value? Evidence from European Banks. **Journal of Financial Regulation and Compliance**, 21(2), 108-120.
- Fargher, N. & Zhang, J. Z. (2014). Changes in the Measurement of Fair Value: Implications for Accounting Earnings. **Accounting Forum**, 38(3), 184-199.
- Feltham, G. A. & Ohlson, J. A. (1995). Valuation and Clean Surplus Accounting for Operating and Financial Activities. **Contemporary Accounting Research**, 11(2), 689-731.
- Frank, K. (2002). The Effect of Growth on the Value Relevance of Accounting Data. **Journal of Business Research**, 55(1), 69-78.
- Gonçalves, R., Lopes, P. & Craig, R. (2017). Value Relevance of Biological Assets under IFRS. **Journal of International Accounting, Auditing and Taxation**, 29, 118-126.
- Graham, R. C. & King, R. D. (2000). Accounting Practices and the Market Valuation of Accounting Numbers: Evidence from Indonesia, Korea, Malaysia, the Philippines, Taiwan, and Thailand. **The International Journal of Accounting**, 35(4), 445-470.
- Hamdi, B. & Mejri, T. (2017). The Value-relevance of Banks' Fair Value Disclosures during the Financial Crisis: The Case of European Banks. **Comptabilité-Contrôle-Audit**, 23(3), 29-62.
- Hassan, M. S., & Mohd-Saleh, N. O. R. M. A. N. (2010). The Value Relevance of Financial Instruments Disclosure in Malaysian Firms Listed in the Main Board of Bursa Malaysia. **International Journal of Economics and Management**, 4(2), 243-270.
- Herrmann, D., Saudagaran, S. M. & Thomas, W. B. (2006). The Quality of Fair Value Measures for Property, Plant, and Equipment. **Accounting Forum**, 30(1), 43-59.

- Hitz, J. M. (2007). The Decision Usefulness of Fair Value Accounting—A Theoretical Perspective. **European Accounting Review**, 16(2), 323-362.
- Hodder, L., Hopkins, P. & Schipper, K. (2014). Fair Value Measurement in Financial Reporting. **Foundations and Trends in Accounting**, 8(3-4), 143-270.
- Kaya, C. T. (2013). Fair Value versus Historical Cost: Which Is Actually More Fair. **Journal of Accounting & Finance**. 60, 127-138.
- Khurana, I. K. & Kim, M. S. (2003). Relative Value Relevance of Historical Cost vs. Fair Value: Evidence from Bank Holding Companies. **Journal of Accounting and Public Policy**, 22(1), 19-42.
- King, R. D. & Langli, J. C. (1998). Accounting Diversity and Firm Valuation. **The International Journal of Accounting**, 33(5), 529-567.
- Kothari, S. P. & Zimmerman, J. L. (1995). Price and Return Models. **Journal of Accounting and Economics**, 20(2), 155-192.
- Kouki, A. (2015). Accounting Valuation Models under International Financial Reporting Standards: Evidence from some European Listed Companies. **International Journal of Managerial and Financial Accounting**, 7(1), 82-101.
- Laux, C. & Leuz, C. (2009). The Crisis of Fair-value Accounting: Making Sense of the Recent Debate. **Accounting, organizations and society**, 34(6-7), 826-834.
- McDonough, R. P. & Shakespeare, C. M. (2015). Fair Value Measurement Capabilities, Disclosure, and the Perceived Reliability of Fair Value Estimates: A discussion of Bhat and Ryan (2015). **Accounting, Organizations and Society**, 46, 96-99.
- Milburn, J. A. (2008). The Relationship between Fair Value, Market Value, and Efficient Markets. **Accounting Perspectives**, 7(4), 293-316.
- Naimah, Z. (2012). Bias in Accounting and the Value Relevance of Accounting Information. **Procedia Economics and Finance**, 2, 145-156.
- Nellessen, T. & Zuelch, H. (2011). The Reliability of Investment Property Fair Values under IFRS. **Journal of Property Investment & Finance**, 29(1), 59-73.
- Pinto, J. E., Robinson, T. R. & Stowe, J. D. (2019). Equity Valuation: A Survey of Professional Practice. **Review of Financial Economics**, 37(2), 219-233.

- Qu, X. & Zhang, G. (2015). Value-relevance of Earnings and Book Value over the Institutional Transition in China: The Suitability of Fair Value Accounting in This Emerging Market. **The International Journal of Accounting**, 50(2), 195-223.
- Sapkauskiene, A. & Orlovskij, S. (2017). The Usefulness of Fair Value Estimates for Financial Decision Making–A Literature Review. **Zeszyty Teoretyczne Rachunkowosci**, 93(149), 163-173.
- Scott, W. R. & O'Brien, P. C. (2003). **Financial Accounting Theory (Vol. 3)**. Toronto: Prentice Hall.
- Tan, M. Z., Hassan, M. S. & Embong, Z. (2015). Value Relevance of Investment Properties' Fair Value and Board Characteristics in Malaysian Real Estate Investment Trusts. **Asian Journal of Accounting and Governance**, 5, 1-13.
- Wang, Z. & Li, X. (2008). The System Guarantee Mechanism for the Reliability of Fair Value: Based on Game Theory. **International Seminar on Business and Information Management**, 1(1), 101-104.